

besedy, v témže roce do Ženského klubu ve Smečkách, kde si vybudovali samostatnou scénu (viz Nové Město).

1938 *DrO DTJ* Praha III-IV, hrál v Baráčnícké rychtě na nájemném jevišti, v témže roce si ve vlastním domě postavili i sál s jevištěm. Po určité době krize, trvající do 1943, se div. činnost rozvinula. Hrály se mj. lidové hry. 1939-1950 ochotnická beseda J. K. Tyl (sloučena s DO Veleobce baráčníků, viz 50. léta).

40. léta

Družina Fráni Francla (Fr. F., organizátor vojenských ochotnických divadel za 1. svět. války, h. div. Pištěkova, Švandova), poloprofesionální skupina (vedle ochotníků se zde uplatnili též mladí nezaměstnaní profesionálové), působila 1939-1941 v Umělecké besedě, 1941-1943 v Měšťanské besedě a 1943-1944 v Besedě v Michli, uváděla české dramatické novinky, v letech 1939-1944 celkem 7, např. 1940 Kornout (J. V. Krýsa), 1941 Lovci spásy (Kujal), 1943 Východ z nouze (F. Procházka, pozdější verze pod názvem Večerní návštěva). Hry českých klasiků v 5 ucelených Cyklech zapomínaných her, např. 1940 Muž jako žula (Arbes), 1941 Slunovrat (Čapek-Chod), Bludička (Kvapil), 1942 Paní Urbanová (V. Mrštík), 1943 Dvě ukolébavky (Preissová), dále hry K. Engelmüllera, V. Hladíka, F. X. Svobody atd. Pozoruhodný byl i výběr 15 her ze světové dramatiky, např. 1940 Muž, který zahlédl smrt (V. Eftimiu), 1941 Stavitel Solness (Ibsen). Hráli zde pozdější profes. h. K. Houska, J. Chvalina, D. Medřická, K. Novák aj.

1942 zal. kolektiv mladých divadelníků Literárního odboru ARS v Malostranské besedě, pásma poezie, např. 1942 Myslíš na oblaka... (stará čínská a japonská poezie), 1943 Poetická maškaráda (z prací členů souboru), dramatické miniatury, např. Červen (Šrámek), dramatizace jeho povídek Lavina a Shledání pod společným názvem Láska, aktovky Věrné ženy a Hostina mudrců (K. Pražáková). V MB působila i mladá Skupina J. Radoně.

50. léta

Slavná tradice *středoškolského divadla v Hellichově ulici* (JSŠ Malá Strana, I. SVVŠ Jana Nerudy, Gymnázium Jana Nerudy). Zal. 1948. 1951 školní kaple proměněna na školní divadlo. Od poč. duší divadla prof. K. Vetter, výtvarná spolupráce Jar. Divíšek - DS Jedenáctiletka Malá Strana. Do 1956 14 celovečerních představení. Zah. Česká satira do 1848, večery Jana Nerudy, Boženy Němcové. Prvním mezníkem Jak se vám líbí. 1950 Škola manželů, 1953 Potopa světa (Klicpera), r. prof. Vetter, v roli Honzy J. Tríska, ve finále SLUT, hostování v Realistickém divadle, zájezdy. 1954 Zpěvy staré Číny a Broskovy květ, JH. Pionýrský šátek (Michalkov), Růžové poupě (Šafránek), Timur a jeho parta (Gajdar), Antigona (Sofoklés), Zdravý nemocný, večer ruských klasiků, Rozbitý džbán, starofrancouzská fraška Mistr Petr Pleticha, tematické večery, 1960 čs. premiéra Strach a bída třetí říše (Brecht). 1957, 1961 ocenění ŠP. Po Vetrovi Lad. Novotný, 1963 např. Lucerna, Děvčata (Panovová), Filip II. (Verhaeren), Alcestin návrat (Swinarski). Též Čert na zemi, RUR, Benátská maškaráda, Tom Sawyer. Každoročně zde vlastní recitační soutěž. Odtud profes. h. Jan Tríska, Milan Neděla, Jaroslav Someš, Petr a Martin Štěpánkovi, Vít Olmer, Klára Jerneková aj. 80. léta DS Gymnázia Jana Nerudy, 1987 ved. DS prof. Lad. Novotný.

60. léta

Dalším souborem v rámci MB *Dostavník*, zal. 1965, soubor kabaretně revuálního typu, jeho insc. dosahovaly několik desítek i stovek repríz. Na jeho poetiku spolupůsobili i zakl. recesistického, literárního, bohémského hnutí tzv. Krhůtů. Satirické komedie Ervína Hrycha (po 1969 uváděny pod krycími jmény ved.

257 / Interiér starého Orfea. Na fotografii zleva Jiří Kellner, Pavel Linhart, Stanislav Tomšů, Radim Vašínska, Stanislava Vránová.

souboru). V 70. letech h. v Malostranské besedě, od přelomu 70. a 80. let v Žižkovském divadle OKD Praha 3, kde mu bylo z politických důvodů (pro „narážky na režim“ ve hře Panenský kanál) 1982 zřizovatelství zrušeno a soubor nalezl zřizovatele až na sklonku 1985 v Klubu obchodu v Pařížské ulici. Zde pak pravidelně týdně hrál až do 1989, opět před vyprodaným publikem Hrychovy satirické komedie (Perunův šíp, Bedna od Slavkova, Dívčí válka, Noc na Peprštejně, Servus otroci aj.), ved. Vl. Havel, J. Pracner, J. Vaňáček, M. Eliášek, E. Hrych.

1965-1977 *Divadélko v Nerudovce*, provozovali starší členové souboru ÚDPMJF, ved. H. Budínskou, např. 1966 Udatný Kasián (A. Schnitzler), r. H. Budínská, účast na LCH, dále Pimperlový muzikál, Hra na nervy, Zkoušky Fučíkova odznaku (Škvorecký), Šlasi (Morgenstern), Nápad (Andersen) ad. H. tu v 70. letech i soubory *Paraple* (do 1978, poté v Rubínu na Malostranském nám.) a *P. S.*, oba viz LD Vinohrady, ÚDPMJF.

Od 60. let „sklepní divadlo“ na Malostranském náměstí č. 9, 1967 vybudováno r., recitátorem a h. Radimem Vašínskou a jeho DP a nazváno U Orfea (pod Svazem klubů mládeže), soubor přejmenován na *Orfeus* (původně Takzvané divadlo poezie VUS, viz Nové Město), divadlo poezie, literární kabarety.

Z rozhovoru s Radimem Vašínskou

Vaše tehdejší dramaturgie byla dost nevšední, samé do té doby neznámé texty...

Však to byly většinou československé premiéry – s tím jsme začali ještě ve VUSu a právě pod vlivem Wolgrova Prostějova. Tehdy se ještě skutečně navazovaly osobní kontakty mezi interprety a básníky, takže jsme potom v Praze mohli zajít třeba do dnešního Odeonu a tam se člověk dověděl, co je kde nového a zajímavého. Orfeus pak uváděl československé premiéry nových překladů, často ještě z rukopisu. První premiérou Orfea byl např. Obaldia – Katova obět, Nebožtík, jeho Dusík, Převrtovy hříčky pod názvem Roura krouže pasuje, potom hříčky Camiho. Jako první v Československu jsme uvedli Rózewiczovu Kartotéku, Brechtova Baala a spoustu jiných her...

Kulturní rozvoj, únor 1988. Připravila V. Šrámková.

Vašínska v situaci politicky ostře sledované kultury po vstupu „spřátelených vojsk“ proměnil Orfeus v místo setkávání nezávislé kultury všech oborů, 1971 Čaj (Š. Smazalová), výpověď z klubu, rekonstrukce. Orfeus posléze našel působiště v agitačním středisku v Praze 5 na Hřebenkách, v souboru mj. bratři Vaculíkové. Vašínska před představeními recitoval básně nepublikovaných a zakázaných autorů např. Egona Bondyho, Oldř. Wenzla, insc. 1975 Rozhánění kopretiny (Wenzl), cena na WP, 1977 Piráti